

Lichamelijke kwetsbaarheid en cognitief functioneren bij depressieve ouderen: bevindingen van de NESDO studie

Op latere leeftijd is er is een relatie tussen depressie en lichamelijke kwetsbaarheid, ook wel frailty genoemd. Deze lichamelijke kwetsbaarheid gaat vaak samen met cognitieve achteruitgang, zoals verminderde geheugenfunctie. Wanneer deze lichamelijke en cognitieve achteruitgang tezamen bij één patiënt voorkomt, wordt ook wel gesproken over “cognitieve frailty”. Omdat depressie bij ouderen zowel samenhangt met lichamelijke kwetsbaarheid als een achteruitgang van de cognitieve functies, werd onderzocht of in een groep depressieve ouderen, lichamelijke en cognitieve achteruitgang ook samenhangen.

Lichamelijke kwetsbaarheid werd gebaseerd op zwakke handknijpkracht, ongewild gewichtsverlies, verminderd uithoudingsvermogen/energie, lage loopsnelheid en weinig lichamelijke activiteit. Hoe meer van deze kenmerken aanwezig zijn, hoe groter de lichamelijke kwetsbaarheid. Voor cognitieve achteruitgang werd er met behulp van drie neuropsychologische testen gekeken naar vier domeinen van mentaal functioneren: het verbale geheugen, het werkgeheugen, de mate afleidbaarheid bij volgehouden aandacht (interferentie controle) en tot slot de snelheid van informatieverwerking.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat er bij depressieve ouderen een verband is tussen lichamelijke kwetsbaarheid en drie van de vier domeinen van cognitieve achteruitgang: verbaal geheugen, werkgeheugen en verwerkingssnelheid. Dit wijst op eenzelfde relatie als bij niet-depressieve ouderen. Echter, opvallend was dat er geen relatie gevonden werd tussen de mate afleidbaarheid bij volgehouden aandacht (interferentie controle) en frailty. Mogelijk is dit cognitieve domein te sterk aangedaan bij depressieve ouderen, waardoor het niet meer samenhangt met frailty. Dit betekent dat het concept “cognitieve frailty” zeker relevant is om kwetsbare, depressieve ouderen op te sporen, maar mogelijk anders gedefinieerd moet worden in het geval iemand depressief is.